

Ændringer fra WISC-III til WISC-IV

Ændringer i delprøverne

Nedenstående afsnit beskriver de forandringer, der er foretaget mellem WISC-III og WISC-IV. De delprøver, der ikke er revideret fra WISC-III og dermed er fjernet fra skalaen, er: Billedserier, Puslespil og Labyrinter.

Blokmønstre

I WISC-IV består denne delprøve af 14 opgaver (12 i WISC-III, hvor delprøven hed Terningmønstre), hvoraf ti er uforandrede, og fire er nye: To opgaver med fire klodser og to opgaver med ni klodser. På samme måde som tidligere administreres opgaverne med udgangspunkt i modeller konstrueret af testlederen eller i billeder som præsenteres med stimulusbogen.

Man har bibeholdt to startpunkter, men stopkriteriet er udvidet til tre svar til 0 point i træk. Bakreglen er ændret således, at hvis et barn i alderen 8-16 år får 0 eller 1 point i nogen af de to førstadministrerede opgaver, administreres de foregående opgaver i omvendt rækkefølge, indtil der er opnået maksimal score i to opgaver i træk. I WISC-III anvendte man kun bakreglen, hvis et barn ikke kunne løse andet forsøg korrekt i Opgave 3.

Scoringen er ændret således, at der administreres otte opgaver uden tidsbonus (tidligere tre) og seks opgaver med tidsbonus (tidligere ni). Der er foretaget visse justeringer i tidsfristerne, hvilket i store træk indebærer, at den maksimale tidsfrist på to minutter anvendes i flere opgaver end tidligere.

I WISC-IV er der mulighed for at beregne to typer råscorer: råscore med eller uden tidsbonus. Disse scorer anvendes til at beregne processcorer, der berører hastighed i forhold til antal korrekt løste opgaver.

I WISC-IV har man bibeholdt Blokmønstre som en kernetdelprøve.

Ligheder

I WISC-IV består denne delprøve af 23 opgaver (19 i WISC-III), hvoraf otte er uforandrede, to er ændrede og 13 er nykonstruerede. De to opgaver fra WISC-III er ændret fra: "Hvordan ligner en trøje og en sko hinanden?" og "Hvordan ligner et maleri og en statue hinanden?" til: "Hvordan ligner en skjorte og en sko hinanden?" og "Hvordan ligner et digt og en statue hinanden?". Øveopgaven er den samme som i WISC-III og administreres til alle aldre.

I WISC-IV har man indført tre startpunkter, og man afbryder nu delprøven efter fem svar til 0 point i træk – tidligere afbrød man efter fire svar til 0 point. Man anvender en bakregel i WISC-IV, der indebærer, at hvis et barn i alderen 9-16 år får 0 eller 1 point i de to førstadministrerede opgaver, administreres de foregående opgaver i omvendt rækkefølge, indtil der er opnået maksimal score i to opgaver i træk.

Til forskel fra WISC-III giver man 0 eller 1 point i Opgave 1 og 2, derefter 0, 1 eller 2 point (tidligere 0 eller 1 point i de fem første opgaver og derefter 0, 1 eller 2 point). Svareksemplerne er ændret og formuleret ud fra svar, man har fået i såvel normalpopulationen som i kliniske grupper, fra både USA, Sverige, Norge og Danmark.

I WISC-IV har man bibeholdt Ligheder som en kernetdelprøve.

Talspændvidde

Som i WISC-III består delprøven af to dele: Talspændvidde Forfra og Talspændvidde Bagfra, der nu består af hver især af otte opgaver, hvor man har to forsøg i hver (tidligere otte opgaver med to forsøg i Talspændvidde Forfra og syv opgaver med to forsøg i Talspændvidde Bagfra).

Talspændvidde Forfra består af serier med stigende sværhedsgrad: To forsøg, der hver især indeholder to til ni tal, der skal gentages (samme konstruktion som tidligere). I Talspændvidde Bagfra har man bibeholdt øveopgaven, men man har tilføjet yderligere en opgave, der består af to tal. Omfanget af talserierne, der skal gentages, er to til og med otte. Alle aldre begynder med Opgave 1 (Talspændvidde Forfra) og øveopgaven (Talspændvidde Bagfra).

Der anvendes ingen bakregel, men hvis et barn får 0 point i begge forsøg i en opgave, skal administreringen afbrydes – dette gælder begge dele af delprøven. Man har bibeholdt scoringen med 0, 1 eller 2 point i WISC-IV, det vil sige 1 point for hvert korrekt svar i en opgave. Det er muligt at beregne den totale råscore samt separat for henholdsvis Talspændvidde Forfra og Talspændvidde Bagfra. I den nuværende version er det muligt at beregne forskellige processcorer, at sætte evnen til at gentage tal forfra og bagfra i relation til hinanden samt at sætte omfanget af antal korrekt gentagne cifre forfra i relation til omfanget af dem gentaget korrekt bagfra.

I WISC-IV er Talspændvidde en kernetdelprøve, mens den i WISC-III var valgfri.

Billedkategorier

Dette er en nykonstrueret delprøve, der består af 28 opgaver. Alle aldre begynder med to øveopgaver for at lære barnet fremgangsmåden. Delprøven administreres med stimulusbogen, og opgaven går ud på at vælge, hvilke billeder der "hører sammen" - ét billede fra hver række billeder.

Fem opgaver præsenterer to rækker med to billeder på hver, syv opgaver præsenterer to rækker med tre billeder på hver, otte opgaver præsenterer tre rækker med tre billeder på hver, og otte opgaver består af tre rækker med fire billeder på hver.

Delprøven har tre forskellige startpunkter, og der anvendes en bakregel for aldersgruppen 9-16 år. Hvis et barn får 0 point i en af de to førstadministrerede opgaver, administreres de foregående opgaver i omvendt rækkefølge, indtil barnet har opnået den maksimale score i to opgaver i træk. Administreringen afbrydes efter fem svar til 0 point i træk. Alle opgaver scores med 0 eller 1 point.

I WISC-IV er Billedkategorier en kernetdelprøve.

Kodning

Som i WISC-III består denne delprøve af to versioner for forskellige aldre: Kodning A for alderen 6-7 år og Kodning B for alderen 8-16 år. Begge indledes som tidligere med øveopgaver for at lære barnet fremgangsmåden, og tidsfristen på 120 sekunder er bibeholdt i begge versioner.

Der er ikke foretaget nogen justeringer i opgaverne. Der anvendes ingen bakregel. Tidsbonuspointene for Kodning A er bibeholdt i WISC-IV. En nyhed er, at man i WISC-IV administrerer delprøverne Kodning og Symbolsøgning fra ét og samme opgavehæfte.

I WISC-IV har man bibeholdt Kodning som en kernetdelprøve.

Ordforråd

I WISC-IV består denne delprøve af 36 opgaver (30 opgaver i WISC-III, hvor delprøven hed Ordforståelse), hvoraf 11 er uforandrede, og 25 er nye. Delprøven administreres med stimulusbogen.

De fire første opgaver i WISC-IV er billedopgaver, og de findes før det første startpunkt, der er Opgave 5 for børn i alderen 6-8 år. Opgave 6-36 præsenteres mundtligt og skriftligt (stimulusbogen). Der findes yderligere to startpunkter – et mindre end i WISC-III. Man anvender en bakregel i WISC-IV, der indebærer, at hvis et barn (uafhængig af alder) får 0 eller 1 point i en af de to førstadministrerede opgaver, administreres de foregående opgaver i omvendt rækkefølge, indtil der er opnået maksimal score i to opgaver i træk.

Stopkriteriet er det samme som tidligere: Fem svar til 0 point i træk. De fire første opgaver scores med 0 eller 1 point, og fra Opgave 5 tildeles der 0, 1 eller 2 point, hvorimod alle opgaver i WISC-III scores med 0, 1 eller 2 point. Svareksemplerne er ændret og formuleret ud fra svar, man har fået i såvel normalpopulationen som i kliniske grupper fra både USA, Sverige, Norge og Danmark.

I WISC-IV har man bibeholdt Ordforråd som en kernetdelprøve.

Bogstav-tal rangordning

Bogstav-tal rangordning er en nykonstrueret delprøve, der består af ti opgaver, der hver især består af tre forsøg. De yngste børn (6-7 år) begynder med to kvalificeringsopgaver, hvorefter der præsenteres en øveopgave, så barnet kan lære fremgangsmåden. Børn i alderen 8-16 år begynder med øveopgaven. Hver opgave består af forskellige serier, hvor tal og bogstaver er blandet. Opgaverne præsenteres mundtligt. Barnet skal først sige tallene i stigende rækkefølge og derefter bogstaverne i alfabetisk rækkefølge. Seriernes omfang er fra to til otte blandede bogstaver og tal. Der anvendes ingen bakregel, men delprøven afbrydes, hvis et barn ikke klarer kvalificeringsopgaverne eller efter 0 point i alle tre forsøg i en opgave.

Alle opgaver scores med 0, 1, 2 eller 3 point, det vil sige 1 point for hvert korrekt svar i en opgave.

I WISC-IV er Bogstav-tal rangordning en kernetdelprøve.

Matricer

Matricer er en nykonstrueret delprøve, der består af 35 opgaver. Alle aldre begynder med tre øveopgaver for at lære barnet fremgangsmåden. Hver opgave består af et sæt billeder (tre, fem eller ni), hvor ét billede mangler for at fuldende en matrix. Ud fra de fem præsenterede svarmuligheder skal barnet vælge det billede, der passer ind i matricen.

Delprøven omfatter tre forskellige startpunkter, og der anvendes en bakregel. Hvis et barn får 0 point (uanset alder) i en af de to førstadministrerede opgaver, administreres de foregående opgaver i omvendt rækkefølge, indtil barnet har opnået den maksimale score i to opgaver i træk. Administreringen afbrydes efter fire svar til 0 point i træk eller fire svar til 0 point i fem opgaver i træk. Alle opgaver scores med 0 eller 1 point.

I WISC-IV er Matricer en kernetdelprøve.

Omtanke

I WISC-IV består denne delprøve af 21 opgaver (18 opgaver i WISC-III), hvoraf fire er uforandrede, tre er ændrede og 14 er nye. De tre opgaver fra WISC-III er ændret fra: "Hvad skal man gøre, hvis man opdager, at der kommer tyk røg ud af vinduerne på naboens hus?", "Kan du give mig nogle grunde til at slukke for det elektriske lys, når ingen bruger det" og "Hvorfor er det vigtigt at myndighederne sikrer, at kød bliver kontrolleret, før det bliver solgt?" til "Hvad skal man gøre, hvis man ser at der kommer tyk røg ud af vinduet på naboens hus?", "Hvorfor skal man slukke lamper, når man ikke har brug for dem?" og "Hvorfor er det vigtigt, at kød kontrolleres, inden det sælges?".

Der er indført tre startpunkter i WISC-IV, tidligere startede alle aldre ved den første opgave. Man anvender en bakregel i WISC-IV, der indebærer, at hvis et barn i alderen 9-16 år får 0 eller 1 point i en eller begge af de to førstadministrerede opgaver, administreres de foregående opgaver i omvendt rækkefølge, indtil der er opnået maksimal score i to opgaver i træk.

Stopkriteriet er ændret fra fem til fire svar til 0 point i træk. Scoringen er bibeholdt, og alle opgaver scores således med 0, 1 eller 2 point. Svareksemplerne er ændret og formuleret ud fra svar, man har fået i såvel normalpopulationen som i kliniske grupper fra både USA, Sverige, Norge og Danmark.

I WISC-IV har man bibeholdt Omtanke som en kernetdelprøve.

Symbolsøgning

Som i WISC-III (hvor delprøven hed Symboler) består denne delprøve af to versioner for forskellige aldre: Symbolsøgning A for alderen 6-7 år og Symbolsøgning B for alderen 8-16 år. Tidsfristen på 120 sekunder i de enkelte versioner er bibeholdt. Nøjagtig som tidligere administreres demonstrations- og øveopgaver, inden testopgaverne administreres. Der er ikke foretaget nogen justeringer i Symbolsøgning A, men i Symbolsøgning B er den maksimale score nu 60 (sammenlignet med 45 i den tidligere version).

En nyhed er, at man i WISC-IV administrerer delprøverne Kodning og Symbolsøgning fra ét og samme opgavehæfte.

I WISC-IV er Symbolsøgning en kernetdelprøve, mens den i WISC-III var valgfri.

Billedfuldendelse

I WISC-IV består denne delprøve af 38 opgaver (30 opgaver i WISC-III, hvor delprøven hed Billedudfyldning), hvoraf 25 er uforandrede, og 13 er nykonstruerede. Delprøven administreres med stimulusbogen, og de billeder, der præsenteres, har klarere farver end tidligere.

Delprøven indledes som tidligere med en øveopgave for alle aldre for at lære barnet fremgangsmåden og har desuden tre startpunkter sammenlignet med fire i WISC-III.

Bakreglen er bibeholdt, men den gælder nu for alderen 9-16 år (8-15 år i WISC-III) og indebærer, at hvis et barn får 0 point i en eller begge af de to førstadministrerede opgaver, administreres de foregående opgaver i omvendt rækkefølge, indtil der er opnået maksimal score i to opgaver i træk. Stopkriteriet er udvidet til seks svar til 0 point i træk sammenlignet med fem i den tidligere version. Scoringen er den samme, og man får således 0 eller 1 point for et svar.

I WISC-IV er Billedfuldendelse en supplerende delprøve, mens den i WISC-III var en obligatorisk.

Udstregning

Udstregning er en nykonstrueret delprøve, der består af to dele: Udstregning Tilfældig og Udstregning Struktureret. Begge dele administreres på samme måde til alle aldre: Først administreres en demonstrationsopgave og derefter en øveopgave, så barnet kan lære fremgangsmåden, inden testopgaverne præsenteres. Opgaven går ud på, at barnet på en A3-side skal markere alle figurer, der er dyr, inden for en tidsfrist på 45 sekunder. I Udstregning Tilfældig er billederne placeret tilfældigt på A3-siden, mens de i Udstregning Struktureret er placerede i lige rækker og kolonner. Der anvendes ingen bakregel.

Barnet får point for hvert korrekt markeret billede og minuspoint for hvert forkert markeret billede. Derudover tildeles der tidsbonuspoint, hvis opgaven afsluttes, inden tidsfristen udløber. Der kan beregnes tre forskellige råscorer: En samlet råscore for den samlede præstation i de to dele af delprøven og en råscore for henholdsvis Udstregning Tilfældig og Udstregning Struktureret. Disse råscorer ligger til grund for beregningen af processcorer, der sætter resultatet i begge dele i forhold til hinanden.

I WISC-IV er Udstregning en supplerende delprøve.

Information

I WISC-IV består denne delprøve af 33 opgaver (30 opgaver i WISC-III), hvoraf ni er uforandrede, fire er ændrede og 20 er nye. De fire opgaver fra WISC-III er ændret fra: "Hvad er det her? (Undersøgeren peger på sin næse)", "Hvad hedder de fire tider på året?", "Hvad skal du gøre for at få vand til at koge?" og "Hvad for et land i verden har den største befolkning?" til "*Testlederen peger på sin egen næse og spørger: Hvad hedder den her?*", "Hvad hedder de fire årstider?", "Hvad gør man for at få vand til at koge?" og "Hvad for et land i verden har flest indbyggere?".

Antal startpunkter er ændret fra fire til tre. Bakreglen er også ændret, så den nu gælder alle aldre (tidligere kun børn i alderen 8-15 år), det vil sige at hvis et barn får 0 point i en af de to førstadministrerede opgaver, administreres de foregående opgaver i omvendt rækkefølge, indtil der er opnået maksimal score i to opgaver i træk.

Det samme stopkriterium gælder i WISC-IV som i WISC-III, det vil sige efter fem svar til 0 point i træk. Scoringen er også den samme: 0 eller 1 point. Svareksemplerne er ændret og formuleret ud fra svar, man har fået i såvel normalpopulationen som i kliniske grupper fra både USA, Sverige, Norge og Danmark.

I WISC-IV er Information en supplerende delprøve, mens den i WISC-III var obligatorisk.

Regning

I WISC-IV består delprøven af 34 opgaver (25 opgaver i WISC-III), hvoraf 15 involverer de samme matematiske beregninger som i WISC-III, men de mundtlige instruktioner er ændret. 19 opgaver er nykonstruerede.

Som tidligere administreres de fem første opgaver med stimulusbogen, og billedmaterialet er justeret i WISC-IV. En anden ændring er, at de resterende opgaver administreres mundtligt. Tidligere præsenterede man de sidste opgaver med kort med regneopgaverne på. På samme måde som i WISC-III skal opgaverne løses ved hjælp af hovedregning.

I WISC-IV anvender man tre startpunkter sammenlignet med de tidligere fire. Bakreglen indebærer nu, at hvis et barn får 0 point (uanset alder) i en af de to førstadministrerede opgaver,

administreres de foregående opgaver i omvendt rækkefølge, indtil barnet har opnået den maksimale score i to opgaver i træk.

Scoringen er ændret således, at der ikke længere indgår tidsbonuspoint i WISC-IV, ellers scores et svar med 0 eller 1 point på nøjagtig samme måde som tidligere.

I WISC-IV er Regning en supplerende delprøve, mens den i WISC-III var obligatorisk.

Ordræsonnering

Ordræsonnering er en nykonstrueret delprøve, der består af 24 opgaver. Alle ældre begynder med to øveopgaver for at lære barnet fremgangsmåden. Alle opgaver består af en, to eller tre ledetråde, og barnet skal efter hver præsenteret ledetråd konkludere, hvilket ord der er korrekt.

Delprøven har to forskellige startpunkter, og for børn i alderen 10-16 år anvendes bakreglen, der indebærer, at hvis barnet får 0 point i nogen af de to førstadministrerede opgaver, administreres de foregående opgaver i omvendt rækkefølge, indtil der er opnået maksimal score i to opgaver i træk. Administreringen afbrydes efter fem svar til 0 point i træk. For at få 1 point skal den sidstpræsenterede ledetråd i en opgave være korrekt besvaret.

I WISC-IV er Ordræsonnering en supplerende delprøve.

Ændringer i strukturen

Strukturen i WISC-III byggede på en opdeling af de 13 delprøver i henholdsvis Sproglige delprøver (seks delprøver) og Handle delprøver (syv delprøver), og individuelle IK-scorer kunne beregnes med udgangspunkt i denne opdeling. Disse værdier kaldes Sproglig-IK (SIK) og Handle-IK (HIK). Resultaterne fra begge skalaer blev lagt sammen til en total IK-score kaldet TIK. Derudover kunne man beregne fire indekser: Indeks for verbal forståelse (IVF), der bestod af fire delprøver, Indeks for perceptuel organisation (IPO), der bestod af fire delprøver, Opmærksomhedsindeks (OI), som bestod af to delprøver og endelig Forarbejdningshastighedsindeks (FHI), der ligeledes bestod af to delprøver.

Strukturen i WISC-IV bygger på en opdeling af de 15 delprøver i fire indekser: Verbal Forståelse Indeks (VFI), der består af tre kernerdelprøver og to supplerende delprøver, Perceptuel Ræsonnering Indeks (PRI), der består af tre kernerdelprøver og en supplerende delprøve, Arbejdshukommelse Indeks (AI), der består af to kernerdelprøver og en supplerende delprøve samt Forarbejdningshastighed Indeks (FI), der består af to kernerdelprøver og en supplerende delprøve. For at beregne indekserne udtrykt i IK-score, må kun én kernerdelprøve være erstattet af en supplerende delprøve. Summen af ti delprøver udgør IK-scoren for Hele skalaen (HIK). Bemærk, at kun to kernerdelprøver må være erstattet af en supplerende delprøve, hvis man skal kunne beregne HIK.